

Catorzè monogràfic al voltant del món del teatre i les arts escèniques en general (dansa, espectacles...), aquest cop dedicat a les COMPANYIES DE TEATRE CATALANES.

A través dels monogràfics us suggerirem llibres o altres tipus de documents que trobareu a la secció del fons especial de la biblioteca, que compta amb un fons i un espai integrats per documents en diferents formats (llibre, CD, CD-ROM, DVD) sobre aquests temes.

COMPANIES DE TEATRE
CATALANES - 1a part

Introducció

Hem fet una selecció de companyies de teatre catalanes que des de final dels seixanta, fins a l'actualitat, han estat el referent internacional del teatre català.

Farem dos monogràfics dedicats a aquest tema, en aquesta primera part us presentem les companyies de:

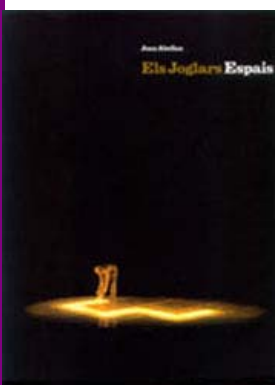
Els Joglars (creada l'any 1961 per Carlota Soldevila, Antoni Font i Albert Boadella), que després d'una primera etapa centrada en el teatre de mim, evolucionà cap a altres formes teatrals en les quals la paraula adquiria un paper fonamental, a través d'un procés creatiu dinàmic.

La companyia **Comediants** (creada a Canet de Mar el 1971, per Joan Font), centrada en espectacles d'arrels populars mediterrànies i de carrer. En una línia semblant podem situar la companyia **La Cubana** (creada a Sitges el 1980, per Jordi Milan i Viqui Planas), que també es pot incloure en el teatre de carrer i de participació de l'espectador, tot i que en els darrers espectacles s'ha centrat en la paròdia d'altres gèneres escènics (la revista, la televisió, l'òpera...).

La Fura dels Baus (creada a Barcelona l'any 1979, per Marcel·lí Antúnez, Teresa Mur, Carles Padrissa, Quico Palomar i Pere Tantinà), s'inicià com a grup de teatre de carrer i després evolucionarà cap a un teatre urbà i postindustrial, molt representatiu del teatre-imatge.

Els Joglars

Abellan, Joan. *Els Joglars: espais*.

Els Joglars: Espais efectua un recorregut per totes les creacions teatrals dels primers quaranta anys d'existència de la companyia Els Joglars. La intenció fonamental de l'obra és oferir un estudi essencialment escenogràfic de la més d'una vintena d'espectacles realitzats pels Joglars, des dels primers i silenciosos Mimodrames dels anys seixanta fins a l'espectacular Daaalí, estrenat el 2002. Joan Abellan incideix extensament en els peculiars processos de creació d'Els Joglars i en l'originalitat i la complexitat dramaturgic del seu teatre i, per tant, amplia sorprenentment l'anàlisi estètica i tècnica dels espais dels espectacles de la companyia. Així doncs és, a més d'un interessant tractat d'escenografia, una documentada i completa descripció de l'univers d'aquest polèmic grup. Un univers, però, que ara se'ns mostra en la seva dimensió exclusivament estètica, ja que l'autor deixa volgutament de banda la dimensió més mediàtica de la companyia i del seu director i es centra en els notabilíssims aspectes artístics que els han mantingut durant gairebé mig segle a primera línia de la creació teatral internacional.

Boadella, Albert. *Ubú president, o, Los últimos días de Pompeya; La increíble historia del Dr. Floit & Mr. Pla; Daaalí.*

Un teatro rupturista, de lenguaje escénico perfectamente identificable, que reclama la complicidad del espectador. Un trabajo dramático que ha conjugado un teatro de investigación, de gran popularidad, con un claro objetivo: la actualidad de su lenguaje teatral. Un teatro independiente que surge con un claro espíritu de oposición y de crítica al ambiente cultural en el que vive.

Los tres textos que incluye esta edición están englobados por su autor como La Trilogía y resume un trabajo de cuarenta años. Los tres son textos ligados a la memoria histórica catalana en sus aspectos políticos, literarios y artísticos. A través de tres complejos, delirantes e impertinentes personajes reales, Boadella ofrece una visión sintetizada de la historia contemporánea de Cataluña, sin olvidar que alrededor de ellos hay tres concepciones del mundo, del territorio, de la muerte, del amor, de la vida.

Ayesa, Guillermo. *Joglars, una historia.*

Guillermo Ayesa escribió esta "biografía de grupo" en el año 1978. Después de conocer, convivir y compartir experiencias con Els Joglars desde marzo de 1971 hasta marzo de 1975.

En la nota aclaratoria que se encuentra en el inicio del libro, el autor insiste en el hecho de que no pretende escribir una biografía personal de ninguno de los que han sido miembros de Els Joglars, sino la historia que él personalmente presenció, de la compañía en sí, durante el tiempo que estuvo con ellos.

Fontserè, Ramon. *Tres peus al gal.*

Aquest calendari és el camí incert que ha seguit, amb els seus companys dels Joglars, durant el dia a dia de creació del *Daaalí*, *Ubú president* i *Mr. Pla*, l'actor Ramon Fontserè.

Ramon Fontserè (Torelló, Osona, 1956) és actor. Des del 1983 forma part del grup de teatre Els Joglars, amb què ha actuat en tres mil representacions d'una quinzena d'obres amb la direcció i la dramaturgia d'Albert Boadella, deu de les quals com a protagonista. Hi destaquen les seves interpretacions de Jordi Pujol, Josep Pla i Salvador Dalí en la cèlebre trilogia que conformen *Ubú President*, *La increíble història del Dr. Floit & Mr. Pla* i *Daaalí*, per les quals va ser guardonat, respectivament, amb el premi de la Crítica de Barcelona, el Max i el Nacional de Teatre. En els darrers anys ha intervingut en vuit pel·lícules, que inclouen, entre d'altres, *Soldados de Salamina*, de David Trueba, basada en la novel·la del mateix títol de Javier Cercas; *¡Buen viaje, Excelencia!*, d'Albert Boadella, i *El séptimo día*, de Carlos Saura.

La guerra dels 40 anys.

A l'arribar als quaranta anys d'activitat teatral ininterrompuda, els membres des Joglars van decidir que l'aniversari imposava una certa reflexió.

Aquest llibre és el resultat de les converses llargues i apassionants que els membres de la companyia van tenir sobre la vida i l'art, la política i la llibertat, sobre l'amor i la venjança. I, naturalment, sobre el propi teatre, mai doblegat pel comerç polític o el comerç, i un dels pocs que s'enfronten cara a cara amb el seu temps.

Parlen Els Joglars i quaranta inversemblants anys de guerra, finalment victoriosa.

Herreras, Enrique. *Los Diez mandamientos de la ley de Els Joglars.*

Este volumen recorre, a partir de las obras y las ideas lanzadas por Albert Boadella, la historia de Els Joglars, una compañía que sigue provocando y generando comentarios encendidos a la vez que grandes elogios por una estética teatral que nunca ha pasado, ni pasa, desapercibida en forma y contenido.

Comediants

Bertran, Salvador. *Els Comediants a Elsinor.*

L'autor vol donar-li a l'obra de Hamlet un to de modernitat que s'adiu més amb la seva manera de ser, centrant la història en els punts en què la problemàtica existencial és palesa.

Els personatges, Claudi, Gertrudis i Hamlet, són el triumvirat que barreja tres tipus de poder vinguts dels seus rols: pare, mare i fill en un drama de sang. Còmplices els uns, disconforme l'altre i un quart personatge que de fora estant viu hi sent un conflicte d'afecte.

Calduch, Jr. Ramon. *Llibre de les bèsties*.

Els Comediants van adaptar per al teatre *El Llibre de les Bèsties* de Ramon Llull, que van estrenar l'any 1995. La música va ser un element important, un treball realitzat especialment per a aquesta adaptació. Van recollir informació musical de l'època i van treballar tres temes importants: la música en directe (bàsicament percussió), la música dels exemples, molt il·lustrativa i tot el que són mescles d'ambients amb el text i la percussió en directe. D'aquesta música, difícilment separable de l'espectacle en directe, en tenim una adaptació testimonial en suport fonogràfic.

Mirzo, Gani. *1001 noches*.

En Joan Font, director dels Comediants, es va inspirar en un fet real per a la realització de l'obra que gira entorn el conegut llibre de les 1001 nits: la Biblioteca Nacional d'Iraq va ser incendiada durant la invasió del 2003, provocant una pèrdua considerable del patrimoni cultural mundial. La música que acompanyà aquest espectacle és inspirada en l'Orient, amb els següents instruments: llaüt oriental, percussió, guitarra flamenca i violoncel.

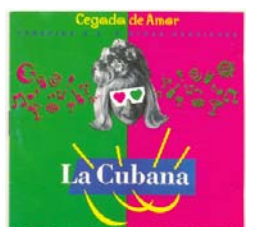
Saki Guillem. *Bi*.

Es tracta de la versió resumida o *suite* de la música de l'espectacle *Bi* dels Comediants, creada per encàrrec de Joan Font, director-fundador del grup, el setembre del 2000. Tot i que, per adaptar-se al format CD, el tractament del present treball té diferències cronològiques i formals respecte de la versió teatral, ha intentat mantenir l'esperit de l'espectacle: dues cultures que se saben antagòniques però que, a través dels punts frontissa i del respecte *Bidireccional*, poden mixturar-se.

La Cubana

Cegada de amor.

Us oferim el DVD i el CD de l'espectacle que La Cubana va estrenar l'any 1994 i es va representar fins el 1998. L'espectacle és una barreja entre cinema i teatre on es planteja el perquè el cinema, tot i essent un succedani del teatre en què gairebé tot és mentida, guanya en credibilitat al teatre on tot és veritat... Per què ens emocionem més veient una pel·lícula que veient teatre?

El públic arriba al teatre i es troba amb la projecció d'una pel·lícula de la mítica i incombustible nena prodigi: Estrellita Verdiales (una nena que encara fa pel·lícules de nena després de 50 anys). Per un seguit de raons, aquest dia, el públic està una mica esvalotat al pati de butaques. Al cap d'una estona, el conflicte argumental de la pantalla es barreja amb un conflicte que s'ha creat entre el públic. Al mateix temps, el públic entra dins la pantalla i es barreja entre els actors de la pel·lícula. Aquest espectacle es va representar durant 5 anys i va ser vist per més d'1.100.000 d'espectadors.

Cómeme el coco, negro.

Col·lecció especial de dos DVD amb les versions de l'obra representades els anys 1989 i 2007.

Cómeme el coco, negro és un dels espectacles més emblemàtics de La Cubana i potser el que representa i sintetitza millor l'esperit, la forma de fer i el tarannà del grup. Parla essencialment de teatre i concretament de revista i music-hall, dos gèneres teatrals als quals la companyia té una estimació especial.

L'obra es va estrenar l'any 1989 i es va representar durant dos anys amb un gran èxit de públic i de crítica. El 2007, amb motiu dels 25 anys de la companyia, es va fer una reposició de l'espectacle amb un repartiment i adaptació diferents, per tal de poder realitzar una gira de celebració per tot l'Estat, fins al febrer del 2009.

Cómeme el coco, negro, és un espectacle divertit que explica la història d'una companyia de music-hall (Teatro cubano de Revista) formada per artistes en el penúltim graó de la seva vida professional, que representen un espectacle de varietats. Arran d'una equivocació, la representació comença una hora abans de l'hora anunciada i el públic arriba tard a la funció. Quan tothom ja està assegut i tan sols passen cinc minuts de l'hora anunciada, l'espectacle s'acaba. El públic protesta i la companyia comença a desmuntar l'escenari. Mentre els artistes recullen les seves coses, parlen amb el públic i els expliquen les seves intimitats. Al final quan ja està tot recollit, escombren l'escenari i se'n van, deixant els espectadors asseguts a les seves cadires. L'espectacle s'ha acabat.

Teresina S.A.

Teresina: diminutiu de Teresa, és el nom que La Cubana utilitza per definir a tota una sèrie de persones (homes o dones) amb una manera de ser i veure les coses: podríem dir que "ser teresina" és un concepte de vida, una mena de filosofia vital innata. En aquests quatre DVD trobareu *Teresina, S.A.* una comèdia de situació de tretze capítols, creada per La Cubana l'any 1991 per TV3, on es mostren situacions quotidianes molt properes i conegudes, provocades per un "univers" de Teresines/os, sense distinció de sexe, edat, estat civil ni condició social. Teresina S.A. és, doncs, un sincer i petit homenatge a les mares, tietes, oncles, veïnes, amics, botiguers, nens i nenes, "Teresines" en potència. Les Teresines que protagonitzen la sèrie són tres germanes solteres del barri barceloní de Gràcia que es guanyen la vida preparant "pedidos" de qualsevol cosa que els ofereixen: des de fer ninots de "peluix", ensobrar cartes o enganxar botons fins a fer flors de paper. Seguint la tradició familiar (els seus pares eren sastres), treballen totes tres i a la vegada donen feina a tots els veïns del carrer i de l'escala. És a dir, Teresina S.A. és una empresa d'economia submergida en què les tres germanes han convertit casa seva en un petit taller...

Cadascun dels tretze capítols té com a escenari un mes de l'any (comença a l'agost i s'acaba a l'agost següent) i porta el nom de la festa tradicional del mes, relacionada amb el tipus de "pedido" que han rebut.

La Fura dels Baus

Faust v 3.0.

Faust versió 3.0, és una versió lliure del Faust de Goethe. Parteix del Faust I i II de Goethe per fer-ne una versió lliure en la qual conserva el sentit, però es modifica el paisatge actualitzant-lo. Faust continua sent presa de la insatisfacció però ja no pacta amb el diable, ara Mefistòfil només és el seu costat fosc, el seu jo ocult per les convencions. D'altra banda Margarida continua sent l'eterna víctima de Faust i dels Fausts, un paradigma de la violència que es comet contra el dèbil. Tot i que la primera part del Faust de Goethe havia estat adaptada en nombroses ocasions, ningú no s'havia encarat a la tasca d'acostar-se escènica a la segona part, menys clara argumentalment, però extremament rica en contingut. La Fura va emprendre aquesta tasca coneixent la dificultat del repte.

A l'espectacle es van fusionar un llenguatge visual com el vídeo amb textos interpretats pels actors i la música en directe.

Us presentem el llibre de l'estrena del muntatge i el CD que aplega la banda sonora d'aquest espectacle. Els temes estan compostos per Big Toxic i Àlex Martín, músic electrònic de l'esfera barcelonina, amb la participació de vint-i-set compositors d'Internet a través d'un programa de síntesi musical anomenat FMOL (Faust Music On Line). Aquesta col.laboració, juntament amb les veus dels actors i a la reubicació d'una de les peces més emblemàtiques de W. A. Mozart, *Rèquiem*, fan de *F@ust 3.0* el treball més realista i barroc de totes les produccions de La Fura editades fins ara. Aquest treball està mesclat per Carlos Padriosa i Dr. Flo, i el va produir i masteritzar Marc Sardà.

La Fura dels Baus : 1979-2004.

Si bé el treball escènic que La Fura dels Baus ha desenvolupat en els darrers vint-i-cinc anys ha rebut un reconeixement unànim tant nacional com internacional, fins ara no s'havia recollit en les pàgines d'un llibre.

Aquest volum vol cobrir aquesta absència i fixar en el record els seus espectacles. Més de 500 fotografies i il·lustracions, complementades amb un DVD que recull imatges de tota la història de la companyia, fan que aquest llibre sigui imprescindible per a tots aquells que ja han viscut de primera mà els espectacles de La Fura dels Baus i per als qui encara no han tingut l'ocasió d'experimentar-los.

Metamorfosis/Boris Godunov: BSO / OST.

Metamorfosis

A la banda sonora de *Metamorfosis* podem distingir diferents mons sonors: la música i banda d'efectes creada per als vídeos que apareixen a l'espectacle, la música incidental, que li dóna certa distància i un toc d'ironia, i la música que recolza i potencia els estats anímics dels protagonistes. No és una música descriptiva sinó una xarxa de textures sonores que ajuden a crear l'ambient claustrofòbic i asfixiant que embolcalla aquesta obra.

Josep Sanou.

Boris Godunov

Aquest treball requeria ser tractat amb molta delicadesa, doncs estava basat en els tràgics esdeveniments que van passar a l'any 2002, quan un grup terrorista txetxè va entrar al Teatre Dubrovka de Moscou i va prendre com a hostatges més de 700 persones. Tots sabem el final d'aquesta tragèdia humana... Vaig optar per crear una banda sonora hiperrealista generadora d'efectes i ambients, que respectés l'acció teatral i no aportés adornaments musicals gratuïts, perquè l'espectador tingués una percepció sonora el més versemblant possible de la violència, la por i l'angoixa que es va patir.

Josep Sanou.

XXX.

CD con la banda sonora de *XXX*, una versión radical y contemporánea de *La Filosofía en el tocador*, del Marqués de Sade.

En su novela, el escritor francés relata minuciosamente la iniciación sexual de una joven de mano de tres preceptores libertinos. Sade, por un lado, y una atenta mirada a las múltiples formas que adquiere la sexualidad que nos rodea, por el otro, forman el tejido de *XXX*, una nueva incursión de La Fura dels Baus en los clásicos con afán de dar una visión actual. Escrita en 1795, "La Filosofía en el Tocador" nos sumerge en los fantasmas de nuestra conciencia y en las fantasías sexuales que anidan en lo profundo de cada uno de nosotros. Mucho antes del nacimiento del psicoanálisis, la obra de Sade saca a la luz las inclinaciones más ocultas del subconsciente humano y las libera de toda atadura moral, para dejarlas fluir con extrema intensidad. *XXX* es una lectura fiel, moderna y necesaria del radical universo de Sade.